

Svedok izjavio da okrivljeni nisu povezani sa srpskom paravojnom formacijom

Author: Velma Šarić

Tužilaštvo tvrdi da je srbijanska obaveštajna služba podržavala paravojne grupe.

Piše: Velma Šarić iz Sarajeva (TU br. 722, 16. decembar 2011.)

Bivši poznanik srbijanskih obaveštajnih zvaničnika, Franka Simatovića i Jovice Stanišića, posvedočio je ove sedmice da je jedna od zloglasnih paravojnih jedinica postupala nezavisno i da nije uživala podršku dvojice optuženika.

Franko Simatović i Jovica Stanišić se terete za učešće u zajedničkom zločinačkom poduhvatu čiji je cilj bilo nasilno i trajno raseljavanje ne-Srba iz mnogih delova Hrvatske i Bosne – progonom, ubijanjem i deportacijom hrvatskog, kao i bosansko-muslimanskog i bosansko-hrvatskog stanovništva.

Simatović bio komandant Jedinice za specijalne operacije (JSO), formirane pri srbijanskoj službi Državne bezbednosti (DB) i poznatije pod nazivom Crvene beretke, dok je Stanišić, kao njegov saoptuženik i bivši šef, u vreme na koje se odnosi optužnica bio na čelu samog DB-a.

U optužnici se navodi i da su Stanišić i Simatović pomagali osnivanje, naoružavanje i finansiranje paravojnih grupa koje su bile u tesnoj koordinaciji sa jugoslovenskom vojskom, srpskom Teritorijalnom odbranom (TO), vojskom bosanskih Srba (Vojska Republike Srpske, VRS) i srpskim snagama u Hrvatskoj (Srpska vojska Krajine, SVK).

Nakon što je okončan dokazni postupak Stanišićeve odbrane, Simatovićeva odbrana je započeta tako što je, kao prvi svedok, pozvan Dejan Lučić.

Kada je zamoljen da se predstavi, Lučić je rekao da je on „sve pomalo, i čovek koji je pokušao da učini sve što je u njegovoj moći za napredak srpskog naroda“. Naveo je da je radio kao „analitičar, izveštač, urednik i romanopisac“, te da je autor niza „knjiga koje se tiču političke teorije i stvarnosti“.

Svedok je rekao da prilično dugo zna obojicu okrivljenika, te da ih smatra svojim „poznanicima“, jer je poznavao „Simatovića iz osnovne škole, a Stanišića iz vremena fakulteta“. Rekao je i da ih je povremeno viđao, što se poslednji put desilo 2008. godine, kada je Stanišiću poklonio jednu od svojih knjiga.

Lučić je rekao da je i sam u jednom kratkom periodu bio politički aktivan, ali da je to vreme „značajno“ zato što je tada bio u prilici da stekne „uvid u veoma važna pitanja“. Zbog toga što su ciljevi te partije odražavali ono u šta je verovala njegova porodica, svedok se 1990. godine priključio opozicionom Srpskom pokretu obnove (SPO).

Reč je o tradicionalističkoj, monarhističkoj i nacionalističkoj stranci, koju je te godine u Srbiji osnovao Vuk Drašković.

Prema Lučićevim rečima, član te partije bio je i navodni paravojni lider Dragan Vasiljković, poznatiji kao „Kapetan Dragan“.

Vasiljković je, kako se tvrdi, osnovao paravojnu jedinicu „Knindže“, kojom je i komandovao, i čije je sedište bilo u Kninu (Hrvatska), te centar za obuku, koji se nalazio u obližnjem Golubiću. U optužnici se navodi da je taj centar uživao logističku podršku srbijanskog DB-a i dvojice okrivljenika.

U optužnici se navodi i da su osobe koje bi prošle obuku u centru Kapetana Dragana kasnije bile angažovane u drugim paravojnim jedinicama koje je podržavao DB, ili u specijalnim jedinicama samog DB-a.

Vasiljković je 2004. svedočio na suđenju Slobodanu Miloševiću. Uzeo je i australijsko državljanstvo, a koristi i ime Danijel Sneden (Daniel Snedden). Trenutno čeka da bude izručen Hrvatskoj, gde ga se tereti za ratne zločine.

„Sneden [Vasiljković] je bio izraziti individualista, neka vrsta usamljenog strelca“, kazao je svedok. „Niko ga nije potpuno razumeo. Ali, on je imao tu snažnu želju da pomogne Srbima gde god oni živeli, pogotovo u Krajini, gde je hteo da učini sve što je u njegovoj moći da spreči ponavljanje Drugog Svetskog rata. Želeo je da spreči novi genocid nad Srbima.“

Lučić je potvrdio da je Vasiljkovića poznavao zato što su obojica bili članovi SPO-a.

„On je 1990. godine došao u stranku, rekavši kako želi da pomogne Srbima u Kninu i sastane se sa Milanom Martićem“, izjavio je svedok. Martić je bio lider Srba na odmetničkom području Krajine (Hrvatska).

„Krajem 1990-e, zatražio je odobrenje stranke da otputuje u SAD i sastane se sa srpskom dijasporom i američkim vlasitima, kako bi ih upozorio na to šta će se dogoditi“, nastavio je svedok. Po Lučićevim rečima, „Snedan [Vasiljković] nije uspeo u svom naumu, ali je uprkos tome nastavio da održava tesne kontakte sa Milanom Martićem i Srbima iz Krajine“.

Na pitanje Simatovićevog advokata, Mihajla Bakrača, koje se ticalo Vasiljkovićeve jedinice pod nazivom Knindže, Lučić je rekao kako je „imao utisak da ona nije ni trebalo da bude vojno uspešna, već je mnogo više bila neka vrsta moralne podrške“, posredstvom koje je Vasiljović želeo da „pomogne srpskom narodu i sugerše mu to da mora da se bori“.

Bila je to jedina Vasiljkovićeve ideja, „ali ga je ona učinila najpopularnijim živim Srbinom u Krajini, popularnijim i od patrijarha Pavla [čelnika Srpske pravoslavne crkve]“, kazao je svedok.

Simatovićev advokat je tvrdio kako je, umesto da mu pomogne, DB špijunirao Vasiljkovića, te kako postoje i izveštaji koji to dokazuju. U jednom razgovoru koji je od strane DB-a presretnut potkraj marta 1992. godine, Vasiljković se požalio kako su „Srbi odustali od njega“.

Svedok nije mogao da potvrdi, niti da negira tu izjavu – ali je ocenio da se ona „dobro uklapa u opšti utisak“.

Tužilac Adam Veber (Adam Weber) se osvrnuo na Lučićevu vlastitu internet-stranicu, rekavši kako se na njoj može pročitati i tvrdnja da je okrivljeni Simatović bio svedokov „dobar prijatelj“, te da se na njoj nalazi i link za veb-sajt Crvenih beretki, kojima je okrivljeni jedno vreme komandovao. Svedok je to odbacio kao „puki marketinški trik da bi se povećala prodaja knjiga“, dok je za pomenuti link rekao kako je „naprosto od opšteg interesa za njegovu publiku“.

On je negirao da je bio prijatelj optuženih, ponavljajući da su mu obojica samo poznanici.

Tužilac je naveo i da je svedok bio povezan sa DB-om, te da je zbog te svoje povezanosti isključen iz SPO-a.

Svedok je to odbacio kao „besmislicu“, premda je priznao kako je 1990. zaista prestao da bude član spomenute stranke.

A kada mu je tužilac emitovao video-snimak na kojem se vidi kako se Vasiljković hvali time da je učvrstio prijateljstvo sa Simatovićem, svedok je rekao kako ne može da kaže ništa o prirodi tog odnosa.

Srbijanske vlasti su Stanišića i Simatovića uhapsile 13. juna 2003. Obojica su se izjasnila kao nevini.

Suđenje se nastavlja naredne sedmice.

Velma Šarić je obučena novinarka IWPR-a iz Sarajeva.

Topic: Medunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/svedok-izjavio-da-okrivljeni-nisu-povezani-sa-srpskom-paravojnom-formacijom>